Sfântul Ierarh Calinic de la Cernica, Episcopul Râmnicului, la 150 de ani de la nașterea sa în Împărăția cea veșnică

† VARSANUFIE
Arhiepiscopul Râmnicului

Personalitatea cea mai marcantă, atât în plan duhovnicesc și cultural, cât și administrativ – edilitar sau pastoral-misionar, în Arhiepiscopia Râmnicului, continuă să fie până astăzi cea a Sfântului Ierarh Calinic de la Cernica, Episcopul Râmnicului, de la a cărui mutare în Împărăția cea neînserată a lui Dumnezeu se împlinește în acest an un veac și jumătate.

Monah cu vocație deosebită, crescut în duhul călugăresc al stareților sfinți Paisie Velicicovski și Gheorghe de la Cernica și Căldărușani, Sfântul Calinic, atât în perioada stăreției sale în Lavra Cernicăi, cât și ca episcop de Râmnic – Noul Severin, s-a dovedit a fi un atent povățuitor și îndrumător al călugărilor și al preoților. Lucrarea sa în istorica eparhie a Râmnicului s-a desfășurat pe multiple planuri având drept coordonată fundamentală continuarea spiritualității paisiene. Întreaga sa activitate s-a constituit într-un program bine alcătuit și împlinit cu multă acrivie, spre atingerea scopului său sfânt: reînnoirea duhovnicească și reînvierea culturală a eparhiei pe care, prin rânduiala lui Dumnezeu, o păstorea.

Sfântul Ierarh Calinic a izbutit să reînnoiască viața duhovnicească a vestitei ctitorii a marelui vornic Știrbei Cernica, al cărei stareț a fost în perioada 1818–1850, legând-o strâns de spiritualitatea filocalică, pe care a extins-o în Țara Românească prin mănăstirile întemeiate sau care se conduceau după rânduiala sa.

Preocuparea sa pentru viața duhovnicească, pentru viața lăuntrică, nu l-a putut opri să aibă o la fel de bogată activitate exterioară, atât în domeniul cultural, cât și administrativ: pe cheltuiala sa a întemeiat o tipografie la Râmnic, în care a tipărit numeroase cărți de învățătură și de rugăciune, a ctitorit o serie de mănăstiri, Centrul eparhial și Catedrala Arhiepiscopală de la Râmnic, a reorganizat Seminarul și a înființat mai multe școli. Cu toate acestea, nu a pregetat să viețuiască totdeauna în smerenie și simplitate: „De la anul 1850, când a fost ales episcop, și până la anul 1868, când s-a mutat la Domnul, nu și-a schimbat întru nimic paza datoriilor sale monahale ci, mai mult se nevoia întru toate faptele cele

bune, chiar hainele ce le purta ca episcop nu erau mai bune ca cele pe care le purta când era stareț la Mănăstirea Cernica”[1]. Poate că mai bine chiar decât Sfântul Paisie Velicicovski a reușit să echilibreze în orânduirile lui viața practică cu cea de rugăciune în mănăstiri.

A înțeles în chip admirabil că pentru împlinirea acestui scop, de zidire sufletească a credincioșilor, este nevoie de rugăciune, de monahi cu viață de rugăciune, de mănăstiri care să ofere celor ce vin spre ele pilde de viețuire îngerească: „Dorea ca traiul viețuitorilor mînăstirilor noastre să fie cu adevărat pildă demnă de urmat. Întru aceasta, poate chiar de la începutul stăreției sale la Cernica, el a întocmit o seamă de *Povățuiri pentru monahi*, menite «să ridice nivelul spiritual al comunității cernicane» și, în același timp, vădind și «idealul monahal» al alcătuitorului”[2]. După această pravilă călugărească s-a condus obștea Mănăstirii Cernica în cei 32 de ani ai stăreției sale și, de asemenea, și Mănăstirea Frăsinei[3].

Viața Sfântului Ierarh Calinic de la Cernica ne arată harismele specifice acestui stareț sfânt: darul rugăciunii inimii (având faima de călăuzitor al rugăciunii inimii), darul de a conduce obști numeroase, dar, și pe acela al facerii de minuni chiar din timpul vieții sale.

Dorul de viață pustnicească l-a făcut să întemeieze la Frăsinei o obște dornică să ducă o viață în sihăstrie, după pravila părinților din Muntele Athos, statornicită aici de sfântul ctitor[4].

Deseori, își prelungea timpul postirii până la patruzeci de zile. De-a lungul întregii sale vieți ca monah, nu a mâncat niciodată carne și începând cu anul 1820 s-a abținut chiar și de la pește, consumând doar legume. Pentru „ca să biruiască mândria, numai sâmbăta gusta câte puțin ouă, brânză și lapte”[5]. În ceea ce privește somnul, „noaptea nu dormea mai mult decât trei ceasuri și acestea nu pe pat, ci pe scaun”[6]. Toți călugării bătrâni și tineri îl admirau și-l iubeau cu inimă curată pentru că era smerit cu adevărat, fără prefacere, fără ură și viclenie, supunându-se tuturor[7].

Viața Sfântului Ierarh Calinic de la Cernica ne arată harismele specifice acestui stareț sfânt: darul rugăciunii inimii (având faima de călăuzitor al rugăciunii inimii), darul de a conduce obști numeroase, dar, și pe acela al facerii de minuni, chiar din timpul vieții sale.

1 Arhimandritul Anastasie BALDOVIN, „Viața și nevoințele cele monahale ale Preacuviosului Episcop al Râmnicului Noul-Severin, D.D. Calinic”, în *Biserica Ortodoxă Română*, XXII (1898-1899), p. 1031.

2 Pr. Niculae Șerbănescu, „Sfântul Ierarh Calinic de la Cernica episcopul Râmnicului”, în *Biserica Ortodoxă Română*, LXXXVI (1968), nr. 3-5, p. 375.

3 Cf. și Prof. Gh. T. Bulat, „Sfântul Ierarh «Kallinik», stareț al Mânăstirii Cernica”, în *Glasul Bisericii*, XXVII (1968), nr. 3-4, p. 348.

4 *Proloagele. În fiecare zi împreună cu sfinții*, vol. 2 (martie-august), Ed. IBMO, București, 2013, p. 220.

5 Casian Cernicanul, *Istoria Sfintelor mănăstiri Cernica și Căldărușani*, Cernica, 1870, p. 129.

6 Casian Cernicanul, *Istoria Sfintelor mănăstiri Cernica și Căldărușani*, p. 88.

7 Atanasie Baldovin, *Viața și nevoințele*, pp. 1032-1033.

Sfântul Calinic cerea călugărilor să aibă neîncetat în gură, în minte și în inimă rugăciunea lui Iisus. Sfântul Ierarh Calinic nu doar a înființat mănăstiri și obști, ci le-a dăruit acestora, și prin ele și nouă astăzi, rânduieli după care să se călăuzească spre dobândirea Împărăției Cerurilor.

În anul 1847, a avut loc marele incendiu care a mistuit cea mai mare parte a Râmnicului: Episcopia, Seminarul, școala primară, dar și foarte multe case din zona centrală, adică peste jumătate din ceea ce însemna la vremea aceea Râmnicul Vâlcii. Cel care a început lucrările de rectitorire a orașului a fost Sfântul Ierarh Calinic de la Cernica, ales episcop al Râmnicului în anul 1850.

Episcopia și Seminarul au fost primele clădiri reconstruite de Sfântul Calinic, drama incendiului ducând la modernizarea mult întârziată a orașului. Prima țintă a fost lărgirea și modernizarea Uliței Mari, Calea lui Traian de azi. Piatra de râu și lumina felinarelor cu lumânări mari la început și, mai târziu cu petrol, au adus Râmnicul într-o lumină pe care nu o mai cunoscuse până atunci.

Dacă vorbim astăzi de dezvoltarea orașului Râmnicu-Vâlcea, lucrul acesta este datorat fără nicio exagerare și Bisericii de aici, care a știut nu doar să dubleze activitatea economică din oraș, ci să o susțină la propriu și să stimuleze dezvoltarea spiritual-culturală și economică a municipiului Râmnicu-Vâlcea. Fabricile de hârtie și tipografiile din sec. XIX, care au făcut să înflorească orașul, oare de unde își aveau izvorul, dacă nu din cea personală a Sfântului Calinic, pe care a dăruit-o primăriei orașului Râmnic?

În ceea ce privește sfârșitul său, el a fost la fel de minunat ca și viața sa[8]. Și-a prevăzut moartea cu treisprezece zile mai înainte: „Când s-au împlinit acele zile, s-a făcut sănătos deplin și s-a sculat și s-a îmbrăcat cu hainele de îngropare, pentru că toate celelalte le dăduse de pomană, s-a spălat singur pe față, s-a pieptănat și ne-a binecuvântat pe toți câți eram în casă. Și cum stătea în picioare, s-a rezemat pe pieptul călugărului Gherman, zicând: «Să ne vedem în fericirea de pe cealaltă lume» și, suflând de trei ori din sfintele sale buze, a rămas rezemat pe pieptul părintelui Gherman"[9].

Contribuția Sfântului Ierarh Calinic la înflorirea orașului Râmnicu-Vâlcea a fost covârșitoare, eparhia pe care a condus-o înnoindu-se din toate punctele de vedere, dar mai ales duhovnicesc, acest lucru făcând din persoana sa cea mai importantă personalitate a Râmnicului, fapt recunoscut de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în ședința de lucru din octombrie 1955, când a fost aprobată trecerea sa în rândul sfinților.

8 Mitropolitul Serafim, *Isiahasmul – tradiție și cultură românească, traducere de Iuliana Iordăchescu*, Editura Anastasia, București, 1994, p. 174.

9 Arhimandritul Anastasie Baldovin, „Viața și nevoințele cele monahale...", p. 1033.